

RAPPORT

Kultursamverkans- modellen 2025

Årlig rapport

Framtagen av regionstyrelseförvaltningen
Gäller 2025

Foto av invigningen av Vikingautställningen, verksamhetsansvarig publikt utbud samt elever som deltog i utformningen i en referensgrupp och deras lärare.

Kultursamverkans-modellen 2025

Innehåll

1. Sammanfattning	3
2. Inledning.....	4
2.1 Om kultursamverkansmodellen	4
2.2 Institutioner	4
2.3 Rapportering	4
3. Finansiering	5
3.1 Offentlig finansiering.....	5
3.2 Ramförstärkningar	6
3 Ekonomi	7
3.1 Kostnader	7
3.2 Intäkter och självfinansieringsgrad.....	7
3.3 Eget kapital.....	7
4 Publik och verksamhetsbesök	9
4.1 Verksamhetsbesök.....	9
4.2 Publik	10
5 Främjandeorganisationer	12
5.1 Antal aktiviteter	12
5.2 Medie- och informationskunnighet (MIK)	13

1. Sammanfattning

Målet med kultursamverkansmodellen är att föra kulturen närmare invånarna samt att ge regionerna ett ökat ansvar och ökad frihet inom kulturområdet. Den innebär att Region Gotland fördelar både statliga och regionala medel till ett antal institutioner. Modellen styrs av nationella kulturpolitiska mål och den regionala kulturplanen.

Kultursamverkansmodellen på Gotland omfattar 2025 totalt 55 mnkr. Sedan 2019 har de regionala medlen ökat med 24 % och de statliga med 19 % inklusive indexuppräknings- och förstärkningar.

För alla verksamheter inom kultursamverkansmodellen är det ekonomiska läget en utmaning. Löner och verksamhetskostnader ökar i snabbare takt än de offentliga medlen. Behovet av kompletterande finansiering ökar därmed ständigt. Det är främst de producerande verksamheterna som kan öka sina intäkter, till exempel genom publik- och entréintäkter. Verksamheternas självfinansieringsgrad varierar från 15-61 %.

De **producerande verksamheterna** ses ha förhållandevis god ekonomi med tanke på det ekonomiska läget både nationellt och regionalt. Verksamheternas skulder har minskat även under 2025. Det egna kapitalet har dock minskat under året för Gotlands Museum eftersom de gjorde en förlust på 2 mnkr. Gotlandsmusiken gick med 512 tkr i vinst och Länsteatern gjorde 1,8 mnkr i vinst, vilket ökat deras egna kapital. För **Gotlands Museum** räknas verksamhetsbesök, d.v.s. besök till samtliga besöksplatser. Totalt redovisas 384 014 verksamhetsbesök varav 235 057 stycken sker till ruiner, museigårdar, Fornsalen, Konstmuseet och övrig verksamhet. Av besökarna var 25 % barn och unga. Under 2025 har **Gotlandsmusiken** genomfört 319 konserter, varav 168 stycken riktade till barn och unga. Publiken uppgick till 19 962 personer varav 7 867 barn, vilket är en minskning sedan innan pandemin. **Länsteatern** gjorde 2025 241 stycken föreställningar, varav 189 var riktade mot barn och unga. Totalt såg 69 869 personer föreställningarna. Av dessa var 32 637 barn, vilket är en stor ökning på grund av Pippiteater på Kneippbyn sommarland. Gästspelen är få.

Till **främjandeorganisationerna** räknas Film på Gotland, Konst och form på Gotland, Regional biblioteksutveckling och Utvecklarorganisationen. **Film på Gotland** har genomfört 95 insatser/aktiviteter varav cirka hälften har riktats mot barn. Omkring 3 035 barn beräknas ha nåtts. **Konst och form på Gotland** rapporterar att fokus har legat på det professionella kulturlivet, vilket är i linje med uppdraget. 31 aktiviteter har genomförts, varav 7 för barn och unga. Aktiviteterna beräknas ha nått 2 000 personer, varav 300 barn. **Regional biblioteksverksamhet** jobbar för att stötta folkbibliotekens personal med kompetensutveckling och utvecklingsidéer. Under 2025 hölls 171 stödtillfällen för biblioteken, vilket innebär en ökning jämfört med 2024 (129 st). Verksamheten redovisar också 16 fortbildningstillfällen/kurser, vilket är i linje med föregående år. I aktiviteterna har 1 270 personer deltagit varav barn och unga 165 stycken. Under 2025 har **utvecklarorganisationen** genomfört drygt 420 aktiviteter som nådde drygt 8500 deltagare. Varje utvecklare genomför aktiviteter särskilt för sitt kulturområde och därutöver sker samarbeten som är gränsöverskridande. 51 % av aktiviteterna var riktade till barn och unga, vilket genererade omkring 3 955 deltagare 0-18 år.

2. Inledning

2.1 Om kultursamverkansmodellen

Kultursamverkansmodellen skapades 2011. Målet med modellen är att föra kulturen närmare invånarna samt att ge regionerna ett ökat ansvar och ökad frihet inom kulturområdet. Genom kultursamverkansmodellen stöttas i första hand regionala kulturverksamheter, länsinstitutioner. Dessa ska ge goda möjligheter för kulturskapare och samverka med professionella kulturaktörer utan offentlig huvudman, så kallade fria aktörer.

Kultursamverkansmodellen styrs av nationella kulturpolitiska mål. Uppföljning mot målen sker genom bland annat rapportering till myndigheten för Kulturanalys och Kulturrådet. Utöver de nationella målen ska varje region ha en kulturplan som beskriver regionala mål och prioriteringar för de regionala kulturverksamheterna.

2.2 Institutioner

Institutionerna inom kultursamverkansmodellen på Gotland är:

- Film på Gotland	främjandeverksamhet, områdesansvar film
- Gotlands Museum	museiverksamhet, områdesansvar kulturarv, konst samt slöjd/form
- Gotlandsmusiken	musikverksamhet, områdesansvar musik
- Konst och form på Gotland	bild, form, slöjd, gestaltad livsmiljö – ny för 2025
- Länsteatern Gotland	teaterverksamhet, områdesansvar dans och teater
- Regional biblioteksutveckling	främjande- och utvecklingsverksamhet för bibliotek
- Utvecklarorganisationen	främjandeverksamhet inom åtta kulturområden samt Konst och form på Gotland

2.3 Rapportering

Från och med verksamhetsår 2025 rapporteras aktiviteter den årliga rapporteringen mot Kulturplan 2025-2028, varför den här rapporten endast omfattar en kort översyn av ekonomi och deltagare.

3. Finansiering

De regionala kulturinstitutionernas finansiering baseras på offentlig finansiering. I andra regioner erhåller institutionerna ofta stöd även från kommunerna i respektive region. På Gotland görs ingen uppdelning av medlen, utan all finansiering till länsinstitutionerna räknas som regional.

3.1 Offentlig finansiering

Gotland har Sveriges högsta statliga stöd inom kultursamverkansmodellen räknat per invånare, även om andelen minskar från 2025. Procentuellt finansierar statliga medel mer än 54 % av Gotlands kultursamverkansmodell, medan snittet i Sverige för statlig finansiering inom modellen ligger på strax över 30 %. Hög statlig finansiering ger god hjälp att finansiera den regionala kulturen, men innebär också en osäkerhetsfaktor framåt.

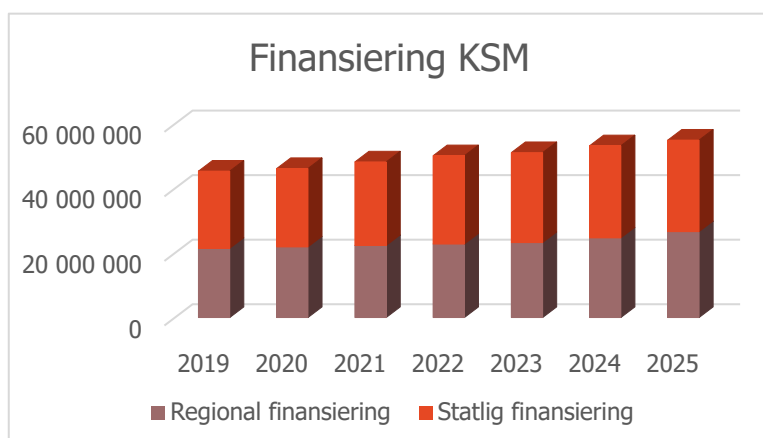
År 2025 fördelades 26,6 mnkr regionala medel totalt till de sju länsinstitutionerna, vilket ska ses i förhållande till totalt 11 mnkr som finns att fördela till övriga aktörer inklusive studieförbund.

Totalt, det vill säga statliga och regionala medel, omfattar kultursamverkansmodellen på Gotland 2025 55 mnkr. År 2025 räknades de regionala medlen upp med 4 % och de statliga medlen minskade med -0,61 %.

Sedan 2019 har de regionala medlen ökat med 24 % och de statliga med 19 % på Gotland.

Tabell: Regional och statlig finansiering av KSM på Gotland

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Förändring
Regional finansiering	21 458 000	21 887 000	22 325 000	22 771 500	23 227 000	24 688 000	26 617 500	24%
Statlig finansiering	23 898 000	24 274 000	25 880 000	27 356 000	27 868 000	28 519 000	28 346 000	19%
TOTALT	45 356 000	46 161 000	48 205 000	50 127 500	51 095 000	53 207 000	54 963 500	21%

3.2 Ramförstärkningar

Utöver indexuppräknings har både regionala och statliga ramförstärkningar skett sedan 2019, vilka kan ses i nästa tabell.

Tabell: Ramförstärkningar 2019-2025.

År	Regional ram- förstärkning, tkr	Statlig ram- förstärkning, tkr	Fördelades till	För
2019	1 000		Film på Gotland	Främja filmområdet
2021		888	Utvecklarorganisationen	Tillskapa utvecklarorganisationen
2022		1 268	300 tkr Gotlands Museum	Digitalisering
			200 tkr Gotlands Museum	Slöjdutveckling
			200 tkr Gotlandsmusiken	Ung Musik Gotland
			200 tkr Länsteatern Gotland	Anlita fria professionella
			100 tkr Regional biblioteksutveckling	Bokstart/litteraturförstärkning
			100 tkr Film på Gotland	Utveckla skolbio
			100 tkr dansutveckling	Dansutveckling
			68 tkr utvecklarorganisationen	Horisontella mål
2023		200	Utvecklarorganisationen	Utveckla resurscenter konst/form
2024		400	Utvecklarorganisationen	Konst och form på Gotland
	300		Utvecklarorganisationen	Konst och form på Gotland
	100		Gotlands museum	Konst på andra platser
	100		Gotlandsmusiken	Ung Musik Gotland
	100		Länsteatern Gotland	Ungas delaktighet
	100		Film på Gotland	Audiovisuellt unga
	64		Regional biblioteksutveckling	Insatser för unga/unga vuxna
2025	700		Utvecklarorganisationen	Kultur och hälsa
	242		Film på Gotland	Interregionalt samarbete
S:a	2 706	2 756		

3 Ekonomi

3.1 Kostnader

För alla verksamheter inom kultursamverkansmodellen är det ekonomiska läget en utmaning eftersom löner och verksamhetskostnader ökar i snabbare takt än stöden. Värst är det för Regional biblioteksutveckling, där 79 % är personalkostnader, samt för Gotlandsmusiken där 75 % utgör personalkostnader.

Tabell: Kostnadsfördelning.

Verksamhet	Personal	Lokal	Avskrivn. m.m	Verksamhetskostnader
Gotlands Museum	60 %	12 %	4 %	24%
Gotlandsmusiken	75 %	8 %	-	17 %
Länsteatern	64 %	11 %	1 %	25 %
Film på Gotland	45 %	5 %	-	50 %
Konst och form på Gotland	27 %	32 %	-	41 %
Regional biblioteksutveckling	79 %	2 %	-	19 %
Utvecklarorganisationen	52 %	7 %	-	41 %

3.2 Intäkter och självfinansieringsgrad

De producerande, publika verksamheterna (Gotlands Museum, Gotlandsmusiken och Länsteatern) har möjlighet till externa intäkter från t ex biljettförsäljning och sponsorer utöver offentligt stöd. Gotlands museum har störst andel externa verksamhetsintäkter, hela 61 %. Länsteatern kommer näst med 30 % och Gotlandsmusiken har en självfinansiering på 15 %. Utväxlingen på skattemedel är därmed för Gotlands Museum 255 %, Länsteatern 143 % och Gotlandsmusiken 117 %.

Tabell: Självfinansieringsgrad producerande verksamheter.

Producerande	Totala	Varav KSM,	Självfinansiering,	Kommentar
Gotlands Museum	44,4	17,4	61 %	1 krona KSM växer till 2,55 kr.
Länsteatern	13,5	9,5	30 %	1 krona KSM växer till 1,43 kr.
Gotlandsmusiken	18,8	16,0	15 %	1 krona KSM växer till 1,17 kr.

3.3 Eget kapital

I de externa verksamheternas årsberättelser beskrivs det egna kapitalets utveckling under det gångna året. Gotlands Museum gjorde en förlust på 2 mnkr, Gotlandsmusiken gick med 512 tkr i vinst och Länsteatern gjorde 1,8 mnkr i vinst.

Tabell: Externa institutioners egna kapital.

Verksamhet	Summa eget kapital 2025	Summa eget kapital 2024	Förändring, kr
Gotlands Museum	28 456 535	30 252 482	- 1 795 947
Gotlandsmusiken	6 783 161	6 226 595	+ 556 566
Länsteatern	3 800 830	1 954 256	+ 1 846 574

Det egna kapitalet har under året minskat avsevärt för Gotlands Museum, medan de har ökat något för Gotlandsmusiken och stort för Länsteatern.

Tabell: Externa institutioners tillgångar.

Verksamhet	Summa tillgångar 2025	Summa tillgångar 2024	Förändring
Gotlands Museum	38 836 741	47 886 717	-9 049 976
Gotlandsmusiken	8 503 583	7 984 140	+ 519 443
Länsteatern	5 840 128	4 164 413	+1 675 715

Verksamheternas skulder har inte ökat under 2025, utan tvärtom minskat. Gotlands Museum har minskat sina skulder med nästan 7 mnkr, men även Gotlandsmusiken och Länsteatern har lägre skuldsättning 2025 jämfört med 2024.

Tabell: Externa institutioners skulder.

Verksamhet	Summa skulder 2025	Summa skulder 2024	Förändring
Gotlands Museum	9 880 206	16 861 235	-6 981 029
Gotlandsmusiken	1 720 422	1 757 545	- 37 123
Länsteatern	2 039 298	2 210 157	- 170 859

Samtliga externa verksamheter kan på det hela taget sägas ha förhållandevis god ekonomi med tanke på det ekonomiska läget både nationellt och regionalt.

4 Publik och verksamhetsbesök

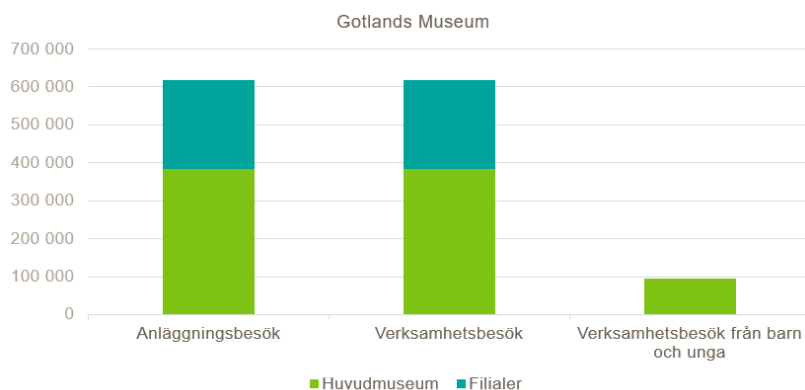
De publika verksamheterna är Gotlands Museum, Gotlandsmusiken och Länsteatern.

För museet först statistik över verksamhetsbesök och för scenkonstinstitutionerna räknas publik.

4.1 Verksamhetsbesök

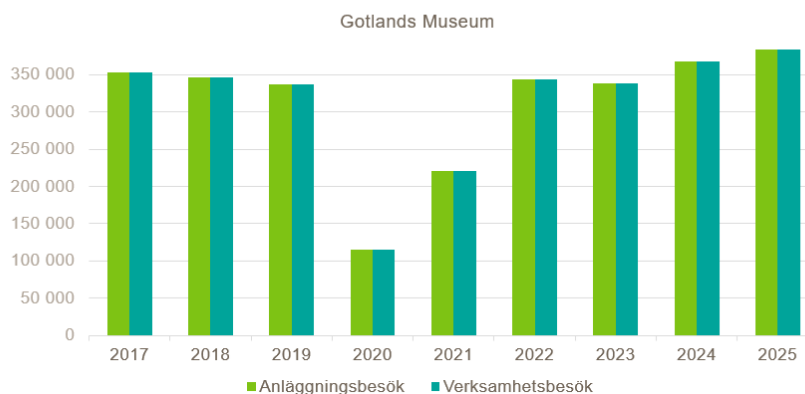
För Gotlands Museum räknas verksamhetsbesök, dvs besök till samtliga besöksplatser. Totalt redovisas 384 014 verksamhetsbesök varav 235 057 st sker till ruiner, museigårdar, Fornsalen, Konstmuseet och övrig verksamhet. Av besökarna var 95 030 st barn och unga.

Besök huvudmuseum och filialer 2025

Över tid har Gotlands Museum ökat antalet besökare.

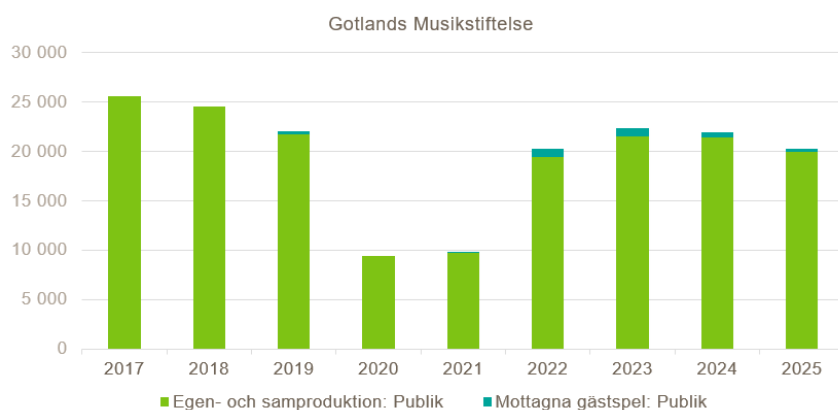
Besök museer och konsthallar - tidsserie

4.2 Publik

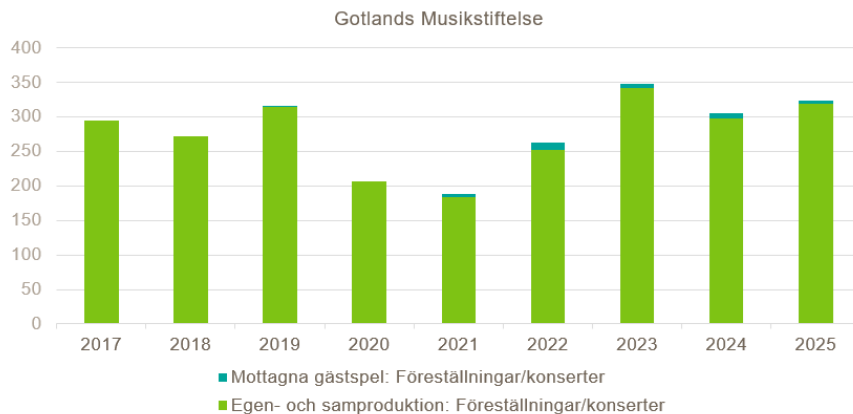
Under 2025 har **Gotlandsmusiken** genomfört 319 konserter, varav 168 st riktade till barn och unga. Publiken uppgick till 19 962 personer varav 7 867 barn, vilket är en minskning sedan innan pandemin.

Scenkonst och musik - tidsserie publik

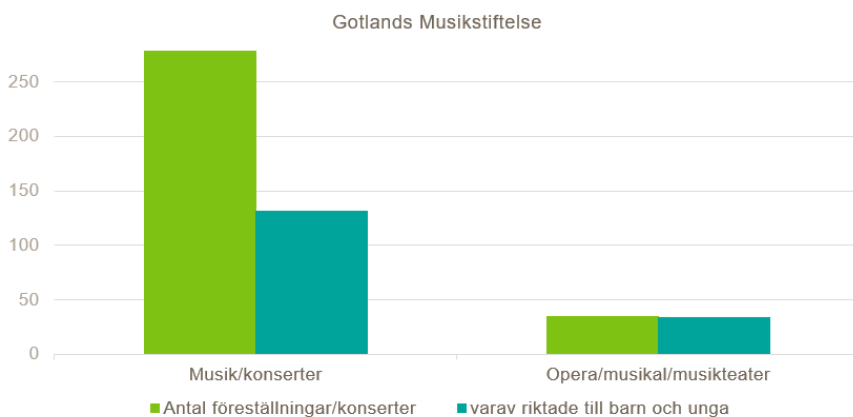
Totalt gjordes 104 produktioner inklusive gästspel, vilket är en ökning jämfört med före pandemin.

Scenkonst och musik - tidsserie föreställningar/konserter

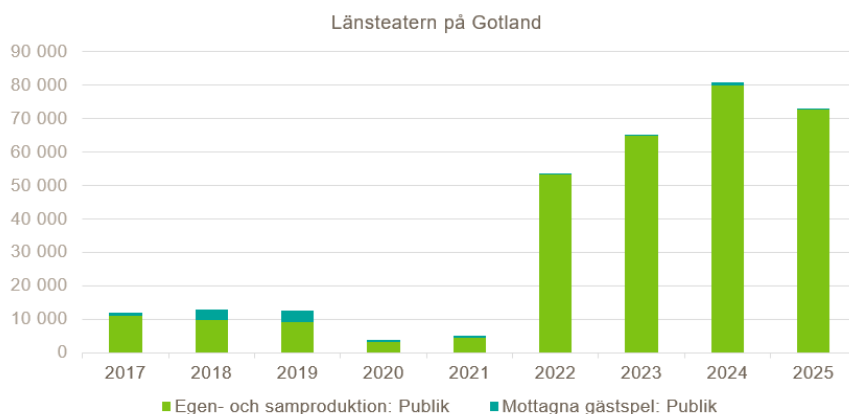
Av totalen var 4 st samproduktioner och 100 st egna.
Totalt var 32 produktioner riktade mot barn och unga.

Scenkonstområden - egen- och samproduktion

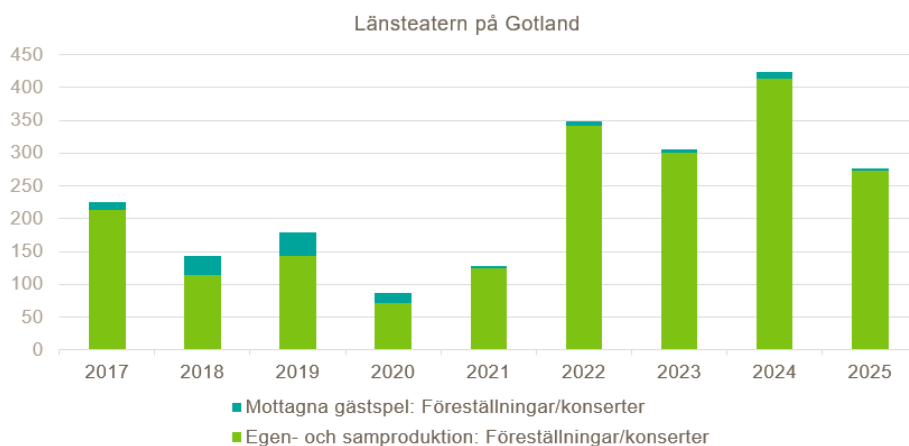
Länsteatern gjorde 2025 241 st föreställningar, varav 189 var riktade mot barn och unga. Totalt såg 69 869 personer föreställningarna. Av dessa var 32 637 barn. Den stora ökningen av publik jämfört med innan pandemin beror främst på att Länsteatern tagit över Pippiteatern på Kneippbyn sommarland.

Scenkonst och musik - tidsserie publik

Totalt har Länsteatern genomfört 7 produktioner varav 2 riktade till barn och unga. Av totalen var 3 egna och 4 var samarbeten. Över tid har antalet produktioner per år ökat och gästspelen minskat.

Scenkonst och musik - tidsserie föreställningar/konserter

5 Främjandeorganisationer

Till främjandeorganisationerna räknas Film på Gotland, Regional biblioteksutveckling och Utvecklarorganisationen.

5.1 Antal aktiviteter

Film på Gotland är ett resurscenter för film. De tre deltidsanställda arbetar med tre fokusområden: Visning & spridning, filmkommission & filmstöd samt barn & unga.

Under 2025 är bedömningen att man har lagt 38 % av arbetstiden på barn/unga. 27 % har riktats mot insatser för civila samhället och 35 % mot det professionella kulturlivet.

Av årets 95 insatser/aktiviteter har 48 varit för barn, vilket motsvarar ca 51 %. I detta ingår även skolbiovisningar och filmsommarjobb. Omkring 3 035 barn beräknas ha nåtts.

Tabell: Insatser/aktiviteter Film på Gotland

Typ	Totalt	För barn
Filmvisningar	42	25
Filmtävlingar/festivaler	4	2
Föreläsningar/publiksamtal	27	9
Workshops/prova på	5	3
Kurser/studiecirklar	4	4
Fortbildning/nätverksträffar	13	5
SUMMA	95	48

Konst och form på Gotland är en ny institution för 2025. Under 2025 redovisar organisationen att fokus har legat på det professionella kulturlivet, vilket är i linje med uppdraget. 80 % av tiden uppges ha riktats mot den gruppen och i övrigt ses 10 % av tiden vardera riktats till barn och unga respektive civilsamhället. 31 aktiviteter har genomförts, varav 7 för barn och unga. Aktiviteterna beräknas ha nått 2 000 personer, varav 300 barn.

Tabell: Insatser/aktiviteter Konst och form på Gotland

Typ av aktivitet	Antal
Föredrag/seminarium	10
Workshops/prova på*	5
Kurser	4
Fortbildning	12
SUMMA	31

Regional biblioteksverksamhet jobbar för att stötta folkbibliotekens personal med kompetensutveckling och utvecklingsidéer. Under 2025 hölls 171 stödtillfällen för biblioteken, vilket innebär en ökning jämfört med 2024 (129 st). Verksamheten redovisar också 16 fortbildningstillfällen/kurser, vilket är i linje med föregående år. I aktiviteterna har 1 270 personer deltagit varav barn och unga 165 st.

Under 2025 har **utvecklarorganisationen** genomfört drygt 420 aktiviteter som nådde drygt 8500 deltagare. Varje utvecklare genomför aktiviteter särskilt för sitt kulturområde och därutöver sker samarbeten som är gränsöverskridande. 51 % av aktiviteterna var riktade till barn och unga, vilket genererade omkring 3 955 deltagare 0-18 år.

Tabell: Typ av aktiviteter i utvecklarorganisationen

Typ av aktivitet	Antal
Föredrag/seminarium	45
Workshops/prova på*	204
Kurser	113
Fortbildning	30
Filmvisning	10
Festivaler	4
Föreställningar	8
Utställningar	1
Övrigt	9
SUMMA	424

* Aktiviteter i lokalen Hantverket räknas med.

Utvecklarna uppger att deras arbetstid fördelas knappt 40 % riktat till barn och unga. Omkring 30 % riktades åt civilsamhället, vilket är en ökning jämfört med 2024 (15%) och ungefär 35 % till fria professionella kulturskapare. Denna procentuella fördelning varierar från år till år, beroende på behov och målfokus gentemot aktuell kulturplan.

5.2 Medie- och informationskunnighet (MIK)

Under 2025 har Film på Gotland och Regional biblioteksverksamhet genomfört evenemang, kurser och verksamhetsutveckling på MIK-området. Dessa insatser har berört integritet och säkerhet, informationspåverkan, film/rörlig bild och Mik allmänt. Deltagare var personal inom biblioteksverksamhet och skola, allmänheten, barn och unga/skolor och professionella kulturutövare.